

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Філософія науки
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій. Кафедра психології, політології та соціокультурних технологій
Розробник(и)	Теліженко Людмила Вікторівна
Рівень вищої освіти	Третій рівень вищої освіти, НРК – 8 рівень, QF-LLL – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл
Тривалість вивчення навчальної дисципліни	один семестр
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг дисципліни становить 5 кред. ЄКТС, 150 год., з яких для денної та вечірньої форми навчання 50 год. становить контактна робота з викладачем (30 год. лекцій, 20 год. практичних занять), 100 год. самостійна робота. Для заочної форми навчання 30 годин становить контактна робота з викладачем (20 год. лекцій, 10 год. практичних занять), 120 год. самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Менеджмент"
Передумови для вивчення дисципліни	Передумови для вивчення відсутні
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є підготовка аспірантів як фахівців у сфері науково-дослідної роботи. Вона сприяє розширенню навичок системного та аналітичного мислення при розв'язанні комплексних завдань з урахуванням сучасних тенденцій у сфері фундаментальної та прикладної науки.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Фундаментальні проблеми сучасної філософії науки

Тема 1 Філософські репрезентації сучасної науки

Філософська інтерпретація сутності науки, цілей, ідеалів, можливостей та етосу. Філософські засади науки та їх реальний зміст. Закономірності функціонування та розвитку науки та її вплив на цивілізаційні процеси. Онтологічні, епістемологічні, аксіологічні та антропологічні виміри науки. Класифікація філософських проблем науки та її поступу.

Тема 2 Філософські засади науки та історичні типи наукової раціональності

Системи засад науки та історичні типи наукової раціональності: класичний, некласичний та постнекласичний. Ідеали і норми наукового дослідження як складова засад науки. Наукові картини світу. Епістемологічні моделі сучасного наукового дискурсу. Класичні, некласичні та постнекласичні епістемологічні моделі наукового знання. Наукові революції як зміна історичних типів наукової раціональності. Поняття парадигми та науково-дослідницьких програм.

Тема 3 Методологічні дискурси науки як інструмент репрезентації комплексних проблем

Рефлексія і реконструкція наукового знання. Наукове мислення та його структура. Філософія науки і стандартна модель наукового знання. Емпіричні факти та теоретичні узагальнення. Система знання як об'єкт емпіричного аналізу. Рекурентні міркування і конвенціоналізм. Конвенціональна реконструкція основоположень висновків. Гіпотетична реконструкція і принцип демаркації. Інтерсуб'єктивна фальсифікація наукової теорії. Методологія спростування теорій і еволюція знання. Історизм як форма теоретичної рефлексії. Багатоманітність теоретичних об'єктивацій історизму.

Тема 4 Фундаментальні та прикладні виміри сучасної науки

Нормативний, дескриптивний, комунікативно-дискурсивний виміри наукового знання та сучасної науки. Наука як форма знання та епістемологічний дискурс. Нормативно-орієнтовані різновиди дискурсів. Дескриптивно-орієнтовані наукові дискурси. Особливості теорій сучасної науки та їх епістемологічних засад. Наука як форма знання та епістемологічний дискурс.

Тема 5 Істина та істинність наукового знання в епістемологічних моделях сучасного наукового дискурсу

Поняття істини та істинності наукового знання. Проблема носія істини. Концепції та теорії істини: кореспондентна, когерентна, прагматична, семантична, конвенціональна, дефляційна. Чи є знанням істинна і обгрунтована думка? Істина та істинність фундаментальної та прикладної науки

Тема 6 Проблема реалізму та антиреалізму в сучасній філософії науки

Зміна засад розуміння реальності в сучасній науковій картині світу. Проблема наукового реалізму в сучасній філософії науки. Критика наукового реалізму. Недовизначеність теорії емпіричними даними. Проблема пояснення та дескрипції. Критика наукового фундаменталізму. Редукціонізм та анти-редукціонізм як проблема методології науки. Проблема закону: фундаментальні та феноменологічні закони. Ідеалізації, апроксимації та наукові моделі в структурі наукового знання.

Тема 7 Когнітивні основи науки та місце когнітивного підходу до науки в системі сучасних філософсько-методологічних досліджень

Особистість і наука. Ірраціональність і культурне існування. Раціональність і наука. Когнітивний підхід. Людина як об'єкт впливу знань. Загальна та спеціальна теорія пізнання. Практичне відношення до дійсності. Єдність об'єкта, предмета і суб'єкта пізнання. Емпіричні дані та їх узагальнення. Теоретичний рівень пізнання і абстрактне мислення. Проблема як форма наукового знання. Критика і наукова раціональність.

Модуль 2. Практичні аспекти сучасної філософії науки

Тема 8 Філософія науки в перспективі подолання розриву між природничим і гуманітарним знанням (Дж. Даймонд)

Традиційні філософські проблеми у перспективі сучасної науки і філософії науки. Міждисциплінарний підхід до традиційних філософських проблем у сучасній науці. Цілісне світобачення й світорозуміння в міждисциплінарному контексті. когерентність становлення природничо наукового та гуманітарного дискурсу.

Тема 9 Розум, наука, прогрес у XXI ст. Етос науки (С. Пінкер)

Прогрес науки: можливості та виклики антропосоціогенезу. Як наука визначає та впливає на наше життя? Що таке насправді прогрес науки і які його наслідки та виміри? Аргументи на користь розуму, науки та прогресу.

Тема 10 Гуманітарний вимір сучасної наук (С. Вайнберг, Е. Вілсон)

Наука і цінності людського буття. Наукові та гуманітарні проблеми фундаментальної і прикладної науки. Сучасний науковий дискурс: оновлення епістемологічної культури. Наука нового століття: гуманітарні трансформації.

Тема 11 Новітні технології та штучний інтелект: виклики для науки, етики та політики

Технології штучного інтелекту: співвідношення науки і моралі. Наука нового століття: зміна основ індустрії наукового прогнозу. Виклики тисячоліття наукомістких технологій. Нанотехнології та їх роль у долі цивілізації. Етична парадоксальність фундаментальної науки колайдерного віку. NBICS-технологічна цивілізація: обрії майбутнього. Мегатренд "converging technologies".

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

PH1	Розвивати навички абстрактного мислення, аналізу та синтезу
PH2	Виявляти розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності на принципах системного та аналітичного мислення
PH3	Зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.

Для спеціальності 073 Менеджмент:

ПР4	Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику у галузі управління та адміністрування і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми в менеджменті з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, етичних, економічних, екологічних та правових аспектів.
ПР5	Глибоко розуміти загальні принципи та методи управлінських наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері менеджменту та у викладацькій практиці.

7. Роль освітнього компонента у формуванні соціальних навичок

Загальні компетентності та соціальні навички, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:

8. Види навчальних занять

Тема 1. Філософські репрезентації сучасної науки	
Лк1 "Філософські репрезентації сучасної науки" (вечірня)	Філософська інтерпретація сутності науки, цілей, ідеалів, можливостей та етосу. Філософські засади науки та їх реальний зміст. Закономірності функціонування та розвитку науки та її вплив на цивілізаційні процеси. Онтологічні, епістемологічні, аксіологічні та антропологічні виміри науки. Класифікація філософських проблем науки та її поступу
Лк1 "Філософські репрезентації сучасної науки" (денна)	Філософська інтерпретація сутності науки, цілей, ідеалів, можливостей та етосу. Філософські засади науки та їх реальний зміст. Закономірності функціонування та розвитку науки та її вплив на цивілізаційні процеси. Онтологічні, епістемологічні, аксіологічні та антропологічні виміри науки. Класифікація філософських проблем науки та її поступу
Лк1 "Філософські репрезентації сучасної науки" (заочна)	Філософська інтерпретація сутності науки, цілей, ідеалів, можливостей та етосу. Філософські засади науки та їх реальний зміст. Закономірності функціонування та розвитку науки та її вплив на цивілізаційні процеси. Онтологічні, епістемологічні, аксіологічні та антропологічні виміри науки. Класифікація філософських проблем науки та її поступу
Тема 2. Філософські засади науки та історичні типи наукової раціональності	
Лк2 "Філософські засади науки та історичні типи наукової раціональності" (вечірня)	Системи засад науки та історичні типи наукової раціональності: класичний, некласичний та постнекласичний. Ідеали і норми наукового дослідження як складова засад науки. Наукові картини світу. Епістемологічні моделі сучасного наукового дискурсу. Класичні, некласичні та постнекласичні епістемологічні моделі наукового знання. Наукові революції як зміна історичних типів наукової раціональності. Поняття парадигми та науково-дослідницьких програм

Лк2 "Філософські засади науки та історичні типи наукової раціональності" (денна)

Системи засад науки та історичні типи наукової раціональності: класичний, некласичний та постнекласичний. Ідеали і норми наукового дослідження як складова засад науки. Наукові картини світу. Епістемологічні моделі сучасного наукового дискурсу. Класичні, некласичні та постнекласичні епістемологічні моделі наукового знання. Наукові революції як зміна історичних типів наукової раціональності. Поняття парадигми та науково-дослідницьких програм

Лк2 "Філософські засади науки та історичні типи наукової раціональності" (заочна)

Системи засад науки та історичні типи наукової раціональності: класичний, некласичний та постнекласичний. Ідеали і норми наукового дослідження як складова засад науки. Наукові картини світу. Епістемологічні моделі сучасного наукового дискурсу. Класичні, некласичні та постнекласичні епістемологічні моделі наукового знання. Наукові революції як зміна історичних типів наукової раціональності. Поняття парадигми та науково-дослідницьких програм

Пр1 "Філософські засади науки та історичні типи наукової раціональності" (вечірня)

Системи засад науки та історичні типи наукової раціональності: класичний, некласичний та постнекласичний. Ідеали і норми наукового дослідження як складова засад науки. Наукові картини світу. Епістемологічні моделі сучасного наукового дискурсу. Класичні, некласичні та постнекласичні епістемологічні моделі наукового знання. Наукові революції як зміна історичних типів наукової раціональності. Поняття парадигми та науково-дослідницьких програм

Пр1 "Філософські засади науки та історичні типи наукової раціональності" (денна)

Системи засад науки та історичні типи наукової раціональності: класичний, некласичний та постнекласичний. Ідеали і норми наукового дослідження як складова засад науки. Наукові картини світу. Епістемологічні моделі сучасного наукового дискурсу. Класичні, некласичні та постнекласичні епістемологічні моделі наукового знання. Наукові революції як зміна історичних типів наукової раціональності. Поняття парадигми та науково-дослідницьких програм

Пр1 "Філософські засади науки та історичні типи наукової раціональності" (заочна)

Системи засад науки та історичні типи наукової раціональності: класичний, некласичний та постнекласичний. Ідеали і норми наукового дослідження як складова засад науки. Наукові картини світу. Епістемологічні моделі сучасного наукового дискурсу. Класичні, некласичні та постнекласичні епістемологічні моделі наукового знання. Наукові революції як зміна історичних типів наукової раціональності. Поняття парадигми та науково-дослідницьких програм

Тема 3. Методологічні дискурси науки як інструмент репрезентації комплексних проблем

Лк3 "Методологічні дискурси науки як інструмент репрезентації комплексних проблем" (вечірня)

Рефлексія і реконструкція наукового знання. Наукове мислення та його структура. Філософія науки і стандартна модель наукового знання. Емпіричні факти та теоретичні узагальнення. Система знання як об'єкт емпіричного аналізу. Рекурентні міркування і конвенціоналізм. Конвенціональна реконструкція основоположень висновків. Гіпотетична реконструкція і принцип демаркації. Інтерсуб'єктивна фальсифікація наукової теорії. Методологія спростування теорій і еволюція знання. Історизм як форма теоретичної рефлексії. Багатоманітність теоретичних об'єктивацій історизму

Лк3 "Методологічні дискурси науки як інструмент репрезентації комплексних проблем" (денна)

Рефлексія і реконструкція наукового знання. Наукове мислення та його структура. Філософія науки і стандартна модель наукового знання. Емпіричні факти та теоретичні узагальнення. Система знання як об'єкт емпіричного аналізу. Рекурентні міркування і конвенціоналізм. Конвенціональна реконструкція основоположень висновків. Гіпотетична реконструкція і принцип демаркації. Інтерсуб'єктивна фальсифікація наукової теорії. Методологія спростування теорій і еволюція знання. Історизм як форма теоретичної рефлексії. Багатоманітність теоретичних об'єктивацій історизму

Лк3 "Методологічні дискурси науки як інструмент репрезентації комплексних проблем" (заочна)

Рефлексія і реконструкція наукового знання. Наукове мислення та його структура. Філософія науки і стандартна модель наукового знання. Емпіричні факти та теоретичні узагальнення. Система знання як об'єкт емпіричного аналізу. Рекурентні міркування і конвенціоналізм. Конвенціональна реконструкція основоположень висновків. Гіпотетична реконструкція і принцип демаркації. Інтерсуб'єктивна фальсифікація наукової теорії. Методологія спростування теорій і еволюція знання. Історизм як форма теоретичної рефлексії. Багатоманітність теоретичних об'єктивацій історизму

Лк4 "Методологічні дискурси науки як інструмент репрезентації комплексних проблем" (вечірня)

Рефлексія і реконструкція наукового знання. Наукове мислення та його структура. Філософія науки і стандартна модель наукового знання. Емпіричні факти та теоретичні узагальнення. Система знання як об'єкт емпіричного аналізу. Рекурентні міркування і конвенціоналізм. Конвенціональна реконструкція основоположень висновків. Гіпотетична реконструкція і принцип демаркації. Інтерсуб'єктивна фальсифікація наукової теорії. Методологія спростування теорій і еволюція знання. Історизм як форма теоретичної рефлексії. Багатоманітність теоретичних об'єктивацій історизму

Лк4 "Методологічні дискурси науки як інструмент репрезентації комплексних проблем" (денна)

Рефлексія і реконструкція наукового знання. Наукове мислення та його структура. Філософія науки і стандартна модель наукового знання. Емпіричні факти та теоретичні узагальнення. Система знання як об'єкт емпіричного аналізу. Рекурентні міркування і конвенціоналізм. Конвенціональна реконструкція основоположень висновків. Гіпотетична реконструкція і принцип демаркації. Інтерсуб'єктивна фальсифікація наукової теорії. Методологія спростування теорій і еволюція знання. Історизм як форма теоретичної рефлексії. Багатоманітність теоретичних об'єктивацій історизму

Пр2 "Методологічні дискурси науки як інструмент репрезентації комплексних проблем" (вечірня)

Рефлексія і реконструкція наукового знання. Наукове мислення та його структура. Філософія науки і стандартна модель наукового знання. Емпіричні факти та теоретичні узагальнення. Система знання як об'єкт емпіричного аналізу. Рекурентні міркування і конвенціоналізм. Конвенціональна реконструкція основоположень висновків. Гіпотетична реконструкція і принцип демаркації. Інтерсуб'єктивна фальсифікація наукової теорії. Методологія спростування теорій і еволюція знання. Історизм як форма теоретичної рефлексії. Багатоманітність теоретичних об'єктивацій історизму

Пр2 "Методологічні дискурси науки як інструмент репрезентації комплексних проблем" (денна)

Рефлексія і реконструкція наукового знання. Наукове мислення та його структура. Філософія науки і стандартна модель наукового знання. Емпіричні факти та теоретичні узагальнення. Система знання як об'єкт емпіричного аналізу. Рекурентні міркування і конвенціоналізм. Конвенціональна реконструкція основоположень висновків. Гіпотетична реконструкція і принцип демаркації. Інтерсуб'єктивна фальсифікація наукової теорії. Методологія спростування теорій і еволюція знання. Історизм як форма теоретичної рефлексії. Багатоманітність теоретичних об'єктивацій історизму.

Пр2 "Методологічні дискурси науки як інструмент репрезентації комплексних проблем" (заочна)

Рефлексія і реконструкція наукового знання. Наукове мислення та його структура. Філософія науки і стандартна модель наукового знання. Емпіричні факти та теоретичні узагальнення. Система знання як об'єкт емпіричного аналізу. Рекурентні міркування і конвенціоналізм. Конвенціональна реконструкція основоположень висновків. Гіпотетична реконструкція і принцип демаркації. Інтерсуб'єктивна фальсифікація наукової теорії. Методологія спростування теорій і еволюція знання. Історизм як форма теоретичної рефлексії. Багатоманітність теоретичних об'єктивацій історизму

Тема 4. Фундаментальні та прикладні виміри сучасної науки

Лк4 "Фундаментальні та прикладні виміри сучасної науки" (заочна)

Нормативний, дескриптивний, комунікативно-дискурсивний виміри наукового знання та сучасної науки. Наука як форма знання та епістемологічний дискурс. Нормативно-орієнтовані різновиди дискурсів. Дескриптивно-орієнтовані наукові дискурси. Особливості теорій сучасної науки та їх епістемологічних засад. Наука як форма знання та епістемологічний дискурс

Лк5 "Фундаментальні та прикладні виміри сучасної науки" (вечірня)

Нормативний, дескриптивний, комунікативно-дискурсивний виміри наукового знання та сучасної науки. Наука як форма знання та епістемологічний дискурс. Нормативно-орієнтовані різновиди дискурсів. Дескриптивно-орієнтовані наукові дискурси. Особливості теорій сучасної науки та їх епістемологічних засад. Наука як форма знання та епістемологічний дискурс

Лк5 "Фундаментальні та прикладні виміри сучасної науки" (денна)

Нормативний, дескриптивний, комунікативно-дискурсивний виміри наукового знання та сучасної науки. Наука як форма знання та епістемологічний дискурс. Нормативно-орієнтовані різновиди дискурсів. Дескриптивно-орієнтовані наукові дискурси. Особливості теорій сучасної науки та їх епістемологічних засад. Наука як форма знання та епістемологічний дискурс

Пр3 "Фундаментальні та прикладні виміри сучасної науки" (вечірня)

Нормативний, дескриптивний, комунікативно-дискурсивний виміри наукового знання та сучасної науки. Наука як форма знання та епістемологічний дискурс. Нормативно-орієнтовані різновиди дискурсів. Дескриптивно-орієнтовані наукові дискурси. Особливості теорій сучасної науки та їх епістемологічних засад. Наука як форма знання та епістемологічний дискурс

Пр3 "Фундаментальні та прикладні виміри сучасної науки" (денна)

Нормативний, дескриптивний, комунікативно-дискурсивний виміри наукового знання та сучасної науки. Наука як форма знання та епістемологічний дискурс. Нормативно-орієнтовані різновиди дискурсів. Дескриптивно-орієнтовані наукові дискурси. Особливості теорій сучасної науки та їх епістемологічних засад. Наука як форма знання та епістемологічний дискурс

Тема 5. Істина та істинність наукового знання в епістемологічних моделях сучасного наукового дискурсу

Лк5 "Істина та істинність наукового знання в епістемологічних моделях сучасного наукового дискурсу" (заочна)

Поняття істини та істинності наукового знання. Проблема носія істини. Концепції та теорії істини: кореспондентна, когерентна, прагматична, семантична, конвенціональна, дефляційна. Чи є знанням істинна і обгрунтована думка? Істина та істинність фундаментальної та прикладної науки

Лк6 "Істина та істинність наукового знання в епістемологічних моделях сучасного наукового дискурсу" (вечірня)

Поняття істини та істинності наукового знання. Проблема носія істини. Концепції та теорії істини: кореспондентна, когерентна, прагматична, семантична, конвенціональна, дефляційна. Чи є знанням істинна і обгрунтована думка? Істина та істинність фундаментальної та прикладної науки

Лк6 "Істина та істинність наукового знання в епістемологічних моделях сучасного наукового дискурсу" (денна)

Поняття істини та істинності наукового знання. Проблема носія істини. Концепції та теорії істини: кореспондентна, когерентна, прагматична, семантична, конвенціональна, дефляційна. Чи є знанням істинна і обгрунтована думка? Істина та істинність фундаментальної та прикладної науки

Пр4 "Істина та істинність наукового знання в епістемологічних моделях сучасного наукового дискурсу" (вечірня)

Поняття істини та істинності наукового знання. Проблема носія істини. Концепції та теорії істини: кореспондентна, когерентна, прагматична, семантична, конвенціональна, дефляційна. Чи є знанням істинна і обгрунтована думка? Істина та істинність фундаментальної та прикладної науки

Пр4 "Істина та істинність наукового знання в епістемологічних моделях сучасного наукового дискурсу" (денна)

Поняття істини та істинності наукового знання. Проблема носія істини. Концепції та теорії істини: кореспондентна, когерентна, прагматична, семантична, конвенціональна, дефляційна. Чи є знанням істинна і обгрунтована думка? Істина та істинність фундаментальної та прикладної науки

Тема 6. Проблема реалізму та антиреалізму в сучасній філософії науки

Лк7 "Проблема реалізму та антиреалізму в сучасній філософії науки" (вечірня)

Зміна засад розуміння реальності в сучасній науковій картині світу. Проблема наукового реалізму в сучасній філософії науки. Критика наукового реалізму. Недовизначеність теорії емпіричними даними. Проблема пояснення та дескрипції. Критика наукового фундаменталізму. Редукціонізм та анти-редукціонізм як проблема методології науки. Проблема закону: фундаментальні та феноменологічні закони. Ідеалізації, апроксимації та наукові моделі в структурі наукового знання.

Лк7 "Проблема реалізму та антиреалізму в сучасній філософії науки" (денна)

Зміна засад розуміння реальності в сучасній науковій картині світу. Проблема наукового реалізму в сучасній філософії науки. Критика наукового реалізму. Недовизначеність теорії емпіричними даними. Проблема пояснення та дескрипції. Критика наукового фундаменталізму. Редукціонізм та анти-редукціонізм як проблема методології науки. Проблема закону: фундаментальні та феноменологічні закони. Ідеалізації, апроксимації та наукові моделі в структурі наукового знання.

Пр5 "Проблема реалізму та антиреалізму в сучасній філософії науки" (вечірня)

Зміна засад розуміння реальності в сучасній науковій картині світу. Проблема наукового реалізму в сучасній філософії науки. Критика наукового реалізму. Недовизначеність теорії емпіричними даними. Проблема пояснення та дескрипції. Критика наукового фундаменталізму. Редукціонізм та анти-редукціонізм як проблема методології науки. Проблема закону: фундаментальні та феноменологічні закони. Ідеалізації, апроксимації та наукові моделі в структурі наукового знання.

Пр5 "Проблема реалізму та антиреалізму в сучасній філософії науки" (денна)

Зміна засад розуміння реальності в сучасній науковій картині світу. Проблема наукового реалізму в сучасній філософії науки. Критика наукового реалізму. Недовизначеність теорії емпіричними даними. Проблема пояснення та дескрипції. Критика наукового фундаменталізму. Редукціонізм та анти-редукціонізм як проблема методології науки. Проблема закону: фундаментальні та феноменологічні закони. Ідеалізації, апроксимації та наукові моделі в структурі наукового знання.

Тема 7. Когнітивні основи науки та місце когнітивного підходу до науки в системі сучасних філософсько-методологічних досліджень

Лк6 "Когнітивні основи науки та місце когнітивного підходу до науки в системі сучасних філософсько-методологічних досліджень" (заочна)

Особистість і наука. Ірраціональність і культурне існування. Раціональність і наука. Когнітивний підхід. Людина як об'єкт впливу знань. Загальна та спеціальна теорія пізнання. Практичне відношення до дійсності. Єдність об'єкта, предмета і суб'єкта пізнання. Емпіричні дані та їх узагальнення. Теоретичний рівень пізнання і абстрактне мислення. Проблема як форма наукового знання. Критика і наукова раціональність.

Лк8 "Когнітивні основи науки та місце когнітивного підходу до науки в системі сучасних філософсько-методологічних досліджень" (вечірня)

Особистість і наука. Ірраціональність і культурне існування. Раціональність і наука. Когнітивний підхід. Людина як об'єкт впливу знань. Загальна та спеціальна теорія пізнання. Практичне відношення до дійсності. Єдність об'єкта, предмета і суб'єкта пізнання. Емпіричні дані та їх узагальнення. Теоретичний рівень пізнання і абстрактне мислення. Проблема як форма наукового знання. Критика і наукова раціональність.

Лк8 "Когнітивні основи науки та місце когнітивного підходу до науки в системі сучасних філософсько-методологічних досліджень" (денна)

Особистість і наука. Ірраціональність і культурне існування. Раціональність і наука. Когнітивний підхід. Людина як об'єкт впливу знань. Загальна та спеціальна теорія пізнання. Практичне відношення до дійсності. Єдність об'єкта, предмета і суб'єкта пізнання. Емпіричні дані та їх узагальнення. Теоретичний рівень пізнання і абстрактне мислення. Проблема як форма наукового знання. Критика і наукова раціональність.

Пр6 "Когнітивні основи науки та місце когнітивного підходу до науки в системі сучасних філософсько-методологічних досліджень" (вечірня)

Особистість і наука. Ірраціональність і культурне існування. Раціональність і наука. Когнітивний підхід. Людина як об'єкт впливу знань. Загальна та спеціальна теорія пізнання. Практичне відношення до дійсності. Єдність об'єкта, предмета і суб'єкта пізнання. Емпіричні дані та їх узагальнення. Теоретичний рівень пізнання і абстрактне мислення. Проблема як форма наукового знання. Критика і наукова раціональність.

Пр6 "Когнітивні основи науки та місце когнітивного підходу до науки в системі сучасних філософсько-методологічних досліджень" (денна)

Особистість і наука. Ірраціональність і культурне існування. Раціональність і наука. Когнітивний підхід. Людина як об'єкт впливу знань. Загальна та спеціальна теорія пізнання. Практичне відношення до дійсності. Єдність об'єкта, предмета і суб'єкта пізнання. Емпіричні дані та їх узагальнення. Теоретичний рівень пізнання і абстрактне мислення. Проблема як форма наукового знання. Критика і наукова раціональність.

Тема 8. Філософія науки в перспективі подолання розриву між природничим і гуманітарним знанням (Дж. Даймонд)

Лк7 "Філософія науки в перспективі подолання розриву між природничим і гуманітарним знанням (Дж. Даймонд)" (заочна)

Традиційні філософські проблеми у перспективі сучасної науки і філософії науки. Міждисциплінарний підхід до традиційних філософських проблем у сучасній науці. Цілісне світобачення й світорозуміння в міждисциплінарному контексті. когерентність становлення природничо наукового та гуманітарного дискурсу.

Лк9 "Філософія науки в перспективі подолання розриву між природничим і гуманітарним знанням (Дж. Даймонд)" (вечірня)

Традиційні філософські проблеми у перспективі сучасної науки і філософії науки. Міждисциплінарний підхід до традиційних філософських проблем у сучасній науці. Цілісне світобачення й світорозуміння в міждисциплінарному контексті. когерентність становлення природничо наукового та гуманітарного дискурсу.

Лк9 "Філософія науки в перспективі подолання розриву між природничим і гуманітарним знанням (Дж. Даймонд)" (денна)

Традиційні філософські проблеми у перспективі сучасної науки і філософії науки. Міждисциплінарний підхід до традиційних філософських проблем у сучасній науці. Цілісне світобачення й світорозуміння в міждисциплінарному контексті. когерентність становлення природничо наукового та гуманітарного дискурсу.

Пр3 "Філософія науки в перспективі подолання розриву між природничим і гуманітарним знанням (Дж. Даймонд)" (заочна)

Традиційні філософські проблеми у перспективі сучасної науки і філософії науки. Міждисциплінарний підхід до традиційних філософських проблем у сучасній науці. Цілісне світобачення й світорозуміння в міждисциплінарному контексті. когерентність становлення природничо наукового та гуманітарного дискурсу.

Пр7 "Філософія науки в перспективі подолання розриву між природничим і гуманітарним знанням (Дж. Даймонд)" (вечірня)

Традиційні філософські проблеми у перспективі сучасної науки і філософії науки. Міждисциплінарний підхід до традиційних філософських проблем у сучасній науці. Цілісне світобачення й світорозуміння в міждисциплінарному контексті. когерентність становлення природничо наукового та гуманітарного дискурсу.

Пр7 "Філософія науки в перспективі подолання розриву між природничим і гуманітарним знанням (Дж. Даймонд)" (денна)

Традиційні філософські проблеми у перспективі сучасної науки і філософії науки. Міждисциплінарний підхід до традиційних філософських проблем у сучасній науці. Цілісне світобачення й світорозуміння в міждисциплінарному контексті. когерентність становлення природничо наукового та гуманітарного дискурсу.

Тема 9. Розум, наука, прогрес у XXI ст. Етос науки (С. Пінкер)

Лк8 "Розум, наука, прогрес у XXI ст. Етос науки (С. Пінкер)" (заочна)

Прогрес науки: можливості та виклики антропосоціогенезу. Як наука визначає та впливає на наше життя? Що таке насправді прогрес науки і які його наслідки та виміри? Аргументи на користь розуму, науки та прогресу

Лк10 "Розум, наука, прогрес у XXI ст. Етос науки (С. Пінкер)" (вечірня)

Прогрес науки: можливості та виклики антропосоціогенезу. Як наука визначає та впливає на наше життя? Що таке насправді прогрес науки і які його наслідки та виміри? Аргументи на користь розуму, науки та прогресу

Лк10 "Розум, наука, прогрес у XXI ст. Етос науки (С. Пінкер)" (денна)

Прогрес науки: можливості та виклики антропосоціогенезу. Як наука визначає та впливає на наше життя? Що таке насправді прогрес науки і які його наслідки та виміри? Аргументи на користь розуму, науки та прогресу

Лк11 "Розум, наука, прогрес у XXI ст. Етос науки (С. Пінкер)" (вечірня)

Прогрес науки: можливості та виклики антропосоціогенезу. Як наука визначає та впливає на наше життя? Що таке насправді прогрес науки і які його наслідки та виміри? Аргументи на користь розуму, науки та прогресу

Лк11 "Розум, наука, прогрес у XXI ст. Етос науки (С. Пінкер)" (денна)

Прогрес науки: можливості та виклики антропосоціогенезу. Як наука визначає та впливає на наше життя? Що таке насправді прогрес науки і які його наслідки та виміри? Аргументи на користь розуму, науки та прогресу

Пр4 "Розум, наука, прогрес у XXI ст. Етос науки (С. Пінкер)" (заочна)

Прогрес науки: можливості та виклики антропосоціогенезу. Як наука визначає та впливає на наше життя? Що таке насправді прогрес науки і які його наслідки та виміри? Аргументи на користь розуму, науки та прогресу

Пр8 "Розум, наука, прогрес у XXI ст. Етос науки (С. Пінкер)" (вечірня)

Прогрес науки: можливості та виклики антропосоціогенезу. Як наука визначає та впливає на наше життя? Що таке насправді прогрес науки і які його наслідки та виміри? Аргументи на користь розуму, науки та прогресу

<p>Пр8 "Розум, наука, прогрес у XXI ст. Етос науки (С. Пінкер)" (денна)</p> <p>Прогрес науки: можливості та виклики антропосоціогенезу. Як наука визначає та впливає на наше життя? Що таке насправді прогрес науки і які його наслідки та виміри? Аргументи на користь розуму, науки та прогресу</p>
<p>Тема 10. Гуманітарний вимір сучасної наук (С. Вайнберг, Е. Вілсон)</p>
<p>Лк9 "Гуманітарний вимір сучасної наук (С. Вайнберг, Е. Вілсон)" (заочна)</p> <p>Наука і цінності людського буття. Наукові та гуманітарні проблеми фундаментальної і прикладної науки. Сучасний науковий дискурс: оновлення епістемологічної культури. Наука нового століття: гуманітарні трансформації</p>
<p>Лк12 "Гуманітарний вимір сучасної наук (С. Вайнберг, Е. Вілсон)" (вечірня)</p> <p>Наука і цінності людського буття. Наукові та гуманітарні проблеми фундаментальної і прикладної науки. Сучасний науковий дискурс: оновлення епістемологічної культури. Наука нового століття: гуманітарні трансформації</p>
<p>Лк12 "Гуманітарний вимір сучасної наук (С. Вайнберг, Е. Вілсон)" (денна)</p> <p>Наука і цінності людського буття. Наукові та гуманітарні проблеми фундаментальної і прикладної науки. Сучасний науковий дискурс: оновлення епістемологічної культури. Наука нового століття: гуманітарні трансформації</p>
<p>Лк13 "Гуманітарний вимір сучасної наук (С. Вайнберг, Е. Вілсон)" (вечірня)</p> <p>Наука і цінності людського буття. Наукові та гуманітарні проблеми фундаментальної і прикладної науки. Сучасний науковий дискурс: оновлення епістемологічної культури. Наука нового століття: гуманітарні трансформації</p>
<p>Лк13 "Гуманітарний вимір сучасної наук (С. Вайнберг, Е. Вілсон)" (денна)</p> <p>Наука і цінності людського буття. Наукові та гуманітарні проблеми фундаментальної і прикладної науки. Сучасний науковий дискурс: оновлення епістемологічної культури. Наука нового століття: гуманітарні трансформації</p>
<p>Пр9 "Гуманітарний вимір сучасної наук (С. Вайнберг, Е. Вілсон)" (вечірня)</p> <p>Наука і цінності людського буття. Наукові та гуманітарні проблеми фундаментальної і прикладної науки. Сучасний науковий дискурс: оновлення епістемологічної культури. Наука нового століття: гуманітарні трансформації</p>
<p>Пр9 "Гуманітарний вимір сучасної наук (С. Вайнберг, Е. Вілсон)" (денна)</p> <p>Наука і цінності людського буття. Наукові та гуманітарні проблеми фундаментальної і прикладної науки. Сучасний науковий дискурс: оновлення епістемологічної культури. Наука нового століття: гуманітарні трансформації</p>
<p>Тема 11. Новітні технології та штучний інтелект: виклики для науки, етики та політики</p>

Лк10 "Новітні технології та штучний інтелект: виклики для науки, етики та політики" (заочна)

Технології штучного інтелекту: співвідношення науки і моралі. Наука нового століття: зміна основ індустрії наукового прогнозу. Виклики тисячоліття наукомістких технологій. Нанотехнології та їх роль у долі цивілізації. Етична парадоксальність фундаментальної науки колайдерного віку. NBICS-технологічна цивілізація: обрії майбутнього. Мегатренд "converging technologies"

Лк14 "Новітні технології та штучний інтелект: виклики для науки, етики та політики" (денна)

Технології штучного інтелекту: співвідношення науки і моралі. Наука нового століття: зміна основ індустрії наукового прогнозу. Виклики тисячоліття наукомістких технологій. Нанотехнології та їх роль у долі цивілізації. Етична парадоксальність фундаментальної науки колайдерного віку. NBICS-технологічна цивілізація: обрії майбутнього. Мегатренд "converging technologies"

Лк14 "Новітні технології та штучний інтелект: виклики для науки, етики та політики" (вечірня)

Технології штучного інтелекту: співвідношення науки і моралі. Наука нового століття: зміна основ індустрії наукового прогнозу. Виклики тисячоліття наукомістких технологій. Нанотехнології та їх роль у долі цивілізації. Етична парадоксальність фундаментальної науки колайдерного віку. NBICS-технологічна цивілізація: обрії майбутнього. Мегатренд "converging technologies"

Лк15 "Новітні технології та штучний інтелект: виклики для науки, етики та політики" (вечірня)

Технології штучного інтелекту: співвідношення науки і моралі. Наука нового століття: зміна основ індустрії наукового прогнозу. Виклики тисячоліття наукомістких технологій. Нанотехнології та їх роль у долі цивілізації. Етична парадоксальність фундаментальної науки колайдерного віку. NBICS-технологічна цивілізація: обрії майбутнього. Мегатренд "converging technologies"

Лк15 "Новітні технології та штучний інтелект: виклики для науки, етики та політики" (денна)

Технології штучного інтелекту: співвідношення науки і моралі. Наука нового століття: зміна основ індустрії наукового прогнозу. Виклики тисячоліття наукомістких технологій. Нанотехнології та їх роль у долі цивілізації. Етична парадоксальність фундаментальної науки колайдерного віку. NBICS-технологічна цивілізація: обрії майбутнього. Мегатренд "converging technologies"

Пр5 "Новітні технології та штучний інтелект: виклики для науки, етики та політики" (заочна)

Технології штучного інтелекту: співвідношення науки і моралі. Наука нового століття: зміна основ індустрії наукового прогнозу. Виклики тисячоліття наукомістких технологій. Нанотехнології та їх роль у долі цивілізації. Етична парадоксальність фундаментальної науки колайдерного віку. NBICS-технологічна цивілізація: обрії майбутнього. Мегатренд "converging technologies"

Пр10 "Новітні технології та штучний інтелект: виклики для науки, етики та політики" (вечірня)

Технології штучного інтелекту: співвідношення науки і моралі. Наука нового століття: зміна основ індустрії наукового прогнозу. Виклики тисячоліття наукомістких технологій. Нанотехнології та їх роль у долі цивілізації. Етична парадоксальність фундаментальної науки колайдерного віку. NBICS-технологічна цивілізація: обрії майбутнього. Мегатренд "converging technologies"

Пр10 "Новітні технології та штучний інтелект: виклики для науки, етики та політики" (денна)

Технології штучного інтелекту: співвідношення науки і моралі. Наука нового століття: зміна основ індустрії наукового прогнозу. Виклики тисячоліття наукомістких технологій. Нанотехнології та їх роль у долі цивілізації. Етична парадоксальність фундаментальної науки колайдерного віку. NBICS-технологічна цивілізація: обрії майбутнього. Мегатренд "converging technologies"

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Інтерактивні лекції
МН2	Круглий стіл
МН3	Обмін думками (think-pair-share)
МН4	Лекції-дискусії

Дисципліна передбачає навчання через викладення теоретичного матеріалу з використанням опорного мультимедіа-конспекту; постановка проблемних питань, застосування міні-дискусії, виконання пошукових і творчих завдань із використанням теоретичного матеріалу; робота малих творчих груп; самостійний пошук необхідної довідкової інформації в різноманітних електронних ресурсах; консультації викладача.

Під час проведення практичних занять аспіранти отримують навички комунікації, лідерства, вміння працювати в команді, здатність логічно і системно мислити, креативність; розвивають навички самостійного навчання, швидкого критичного мислення, системного наукового світогляду, професійної етики, загального культурного кругозору та саморозвитку

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Конспектування
НД2	Підготовка до практичних занять
НД3	Рецензування

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$74 \leq RD < 81$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
Виконання задовольняє мінімальним критеріям	3 (задовільно)	$60 \leq RD < 63$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$35 \leq RD < 59$
Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 34$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Перевірка та оцінювання письмових завдань			
МФО2 Захист презентацій та аналітичні огляди			
МФО3 Взаємооцінювання (peer assessment)			

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Поточні контрольні роботи (проміжний контроль)			
МСО2 Оцінювання письмових робіт			

МСОЗ Підсумковий контроль: іспит			
--	--	--	--

Контрольні заходи:

		Максимальна кількість балів	Можливість перекладання з метою підвищення оцінки
Перший семестр вивчення		100 балів	
МСО1. Поточні контрольні роботи (проміжний контроль)		10	
	Тестування	10	Ні
МСО2. Оцінювання письмових робіт		50	
	Підготовка рецензій (3x10)	30	Ні
	Підготовка конспекту наукових статей (2x10)	20	Ні
МСО3. Підсумковий контроль: іспит		40	
	Іспит	40	Ні

1) Форма атестації іспит 2) Результати навчання, отримані у неформальній освіті, можуть бути перезараховані у відповідності до "Положення про перезарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти Сумського державного університету, отриманих у неформальній освіті". Результати навчання здобувачів підтверджуються відповідним документом: сертифікатом, дипломом, свідоцтвом участі у певному освітньому заході неформальної освіти (конференції, конкурсі, олімпіаді, тренінгу, семінарі, майстер-класі, стажуванні тощо).

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН2	Бібліотечні фонди
ЗН3	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо)

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Філософія науки. Навчальний посібник. Частина 1. / Сторожук С.В., Гоян І.М. Івано-Франківськ, 2018.
2	Філософія науки. Навчальний посібник. Частина 2. / Сторожук С.В., Гоян І.М. Івано-Франківськ, 2018.

3	Філософія науки: навч. посіб. / Петрук Н. К., Гапченко О. В., Левченко А. В. Хмельницький: ХНУ, 2018. 271 с.
4	Філософія науки : підручник / за ред. І. С. Добронравової. Київ: ВПЦ Київський університет, 2018. 255 с.
5	Філософія науки: навчальний посібник / за ред. С.В. Сторожук. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2020. 420 с.
Допоміжна література	
1	Development of scientific, technological and innovation space in Ukraine and EU countries. Riga: Baltija Publishing, 2021. 416 p.
2	Вайнберг С. Пояснюючи світ. Історія сучасної науки. Харків: КСД, 2019. 351 с.
3	Пінкер С. Просвітництво сьогодні. Аргументи на користь розуму, науки і прогресу. Київ: Наш Формат, 2019. 560 с.
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
1	Stanford Encyclopedia of Philosophy
2	Routledge Encyclopedia of Philosophy
3	Internet Encyclopedia of Philosophy